

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya.
— Włochy. — Niemce. — Prusy. — Rosya. — Rzecz domowa.
— Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 5. stycznia. Gmina miasta Jarosława uchwaliła jednemu z żołnierzy, który w najnowszych wojnach stał się niezdolnym do służby a został odstawiony do wojska w chrześcijańskim kontyngensie miasta Jarosława, udzielać dożywotnie po 6kr. m. k. dziennie.

C. k. rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać ten patryotyczny sposób myślenia gminy Jarosława do wiadomości publicznej z tą nadzieją, że i inne gminy kraju będą naśladować ten piękny przykład.

Lwów, 6. stycznia. Tutejszy halicko-ruski instytut Staupigianński zajął się bezpłatnie drukiem zbioru poezyj patryotycznych, i ofiarował cały dochód z tego podług życzenia autora dla lokalnego funduszu inwalidów; z czego uzyskano znaczną kwotę wynoszącą 392 złr. 15 1/2 kr. m. k.

Odsyłając sumę tę do przeznaczonego użytku poczuwa się rząd krajowy do miłego obowiązku, podać ten patryotyczny czyn do wiadomości publicznej a oraz tak samemu autorowi jako też instytutowi i wszystkim, którzy się przyczynili do tego, wynurzyć jak najgorętsze podziękowanie.

Lwów, 13. stycznia. Na pokrycie potrzeb państwa pomnożonych nadzwyczajnymi okolicznościami wpłynęło do niektórych kas poborów finansowych w Galicyi 32złr. 40kr. m. k., do czego się przyczynili:

Józef Vogt główny poborca kwotą 9złr.; Franciszek Krahl poborca cła 5złr.; Karol Kreith von Kraeuthenthal komis. straży finansowej 6złr.; nadstrażnicy: Władysław Dragoner 3złr.; Mateusz Kappavich 2złr.30kr.; Jan Czernecki 1złr.40kr.; strażnicy: Leon Hermannsdorfer 3złr.; Jerzy Sobolewski 1złr.30kr.; Antoni Gehsing 40kr.; Stefan Tomczyk 20kr. m. k.

Te dary patryotyczne podają się z najczulszem podziękowaniem do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Ordery. — Najnowsze wiadomości z Rzymu, Florencyi i Turynu.)

Wiedeń, 11. stycznia. Jego Mość Cesarz nadał najwyższem własnoręcznem pismem z d. 27. z. m. następcy tronu Neapolu, księciu Kalabrii Don Francesco Maria Leopoldo, tudzież neapolitańskiemu prezydentowi ministrów i prowizorycznemu ministrowi spraw zewnętrznych kawalerowi Fortunato wielki krzyż orderu Ś. Szczepana. Własnoręcznem najwyż. pismem z dnia 30. z. m. nadał Jego ces. Mość wielki krzyż orderu Ś. Szczepana księciu Modeny i księciu Parmy.

Minister handlu p. Bruck otrzymał tytuł barona.

Najnowsze wiadomości z Rzymu donoszą, że w razie oczekiwanego powrotu papieża, wojska francuskie cofną się do Civitavecchia, a Rzym otrzyma załogę składającą się z 16,000 Neapolitańczyków i Hiszpanów. — Pogłoski o zaszłej w Florencyi zmianie ministerstwa nie potwierdzają się. — Dnia 4. b. m. oświadczyła się w izbie deputowanych w Turynie większość 112 głosami przeciw 3 za ministeryalnym wnioskiem do ustawy względem miary i wagi. (Kor. lit.)

(Obwieszczenie ze strony magistratu miasta Wiednia.)

Wiedeń, 10. stycznia. Ze strony tutejszego magistratu wydano tu następujące obwieszczenie: „Według istniejących przepisów będzie podatek od tańcu i muzyki w administracyjnym roku 1850 pobierany w następujących trzech kategoriach: Pierwsza kategoria: Dziesięć krajcarów od każdego muzyka. Tej daninie podlegają gospodarze, traktyernicy w zwyczajnych zabawach tańczących. Druga kategoria: Piętnaście krajcarów od każdego muzyka. Ten podatek mają opłacać osoby prywatne, jeżeli w swych pomieszkaniach dają

bezpłatnie tańczące zabawy. Trzecia kategoria: Czterdzieści pięć krajcarów od każdego muzyka. Tej należności ulegają: a) wszyscy gospodarze i traktyernicy, jeżeli dają nadzwyczajne tańczące zabawy albo reuniony za opłatą wstępnego biletu; b) wszystkie osoby prywatne, jeżeli w swych pomieszkaniach dają tańczące zabawy za opłatą; c) przedsiębiorcy gier hazardowych, przedstawień teatralnych tudzież innych zabaw połączonych z muzyką, jeżeli goście niejakiem pieniężnym datkiem do tego się przyczyniają.

Każdy, kto chce dać muzyczną zabawę podlegającą podatkowi, ma przedewszystkiem zameldować to do przynależnego obwodowego komisaryatu, który, jeżeli wykonaniu tego zamysłu nie nieprzeszkadza, wyda partii bezpłatnie bolet na zapłacenie w kasie magistratualnej daniny od muzyki, i tylko wtedy wyda pozwolenie do wyprawienia muzycznej zabawy, gdy partya wywiedzie się boletem, że przynależny zapłaciła podatek. Za przekroczenie tych przepisów wyznaczone jest zapłacenie pięciokrotnej kwoty, która jako kara dla dochodów skarbowych przypada.

(Instalacya prymasa Węgier. — Odezwa gminy uwolnionej od ciężarów gruntowych do innych gmin.)

Wiedeń, 8. stycznia. 6. b. m. odbyła się w Granie instalacya księcia prymasa Scitovskyego. O prawach i dochodach prymasa, które z powodu konstytucyi nowej niezawodnie ulegną pewnym zmianom, niepostanowiono jeszcze nic szczegółowego. Dotychczas był prymas królestwa węgierskiego najpierwszym i najznakomitszym prałatem w całej monarchyi austriackiej; najczęściej po mianowaniu jego następował płaszcz kardyański i stopień książęcy. Prymas węgierski jest oraz najwyższym kanclerzem całych Węgier i tak zwanym „Legatus natus“ świętej stolicy apostolskiej; on koronował i namaszczał króla na sejmie, — zasiadał w król. radzie namiestniczej i był także członkiem najwyższego trybunału rewizyi jako też rady septemwiralnej. Jemu przysługiwało od niepamiętnych czasów prawo nadawania arcybiskukich lennictw indywiduom męzkim, przyczem wolno mu było także obdarzać wazalów swoich przywilejami szlachectwa. Od wieków był prymas węgierski także mennicznym probierzem państwa, za co pobierał 1/100 od każdej grzywny srebra i złota, co w przecięciu wynosiło roczną sumę 13,000 złr. w miarę wybitego złota; niegdyś przynosiły i dobra prymasie bardzo znaczne dochody, wszelako w tych czasach spadły one niezmiernie.

Druga z kolei uwolniona od ciężarów gruntowych gmina czeska „Michle“ wydała do reszty gmin odezwę kończącą się temi słowy: „Jesteśmy dumni z tego, iż zwąc się drugimi możemy głosić to całym sercem. Do niedawna jeszcze, wyznajemy to szczerze, żywiłiśmy w sobie, tak jak wy może, obawę, czyli wyrzeczony przez najłaskawszego Monarchę słowo łaski, t. j. wolność gruntów naszych stanie się prawdą. Długo przedstawiały wam się w duszy tysiączne przeszkody i trudności przy rozwiązaniu tak ważnego zadania, aż oto rozstrzygnęła się ta sprawa u nas z nadzwyczajną szybkością i szczęśliwie nad wszelkie spodziewanie. Nikt nie byłby pomyślał nawet, że za tak szczupłym wynagrodzeniem można się na zawsze uwolnić z tych żelaznych więzów. Nieobawiajcie się zatem niczego, lecz miejcie zupełną ufność, gdyż tym sposobem tylko można to wielkie dzieło przyprowadzić w ojczyźnie naszej prędzej jeszcze do skutku, niżli się spodziewacie.“ (Lld.)

(Żandarmerya w Węgrzech.)

Wiedeń, 10. stycznia. Ponieważ pierwszy pułk nowo zaprowadzonej żandarmeryi wkroczył już nietylko do Pesztu i Buły, ale i w inne miejsca Pesztyńskiego, Grańskiego tudzież innych komitatów, i rozpoczął natychmiast swoją czynność, przeto Pesztyńska wojskowa komenda podaje to do wiadomości publicznej z tym dodatkiem, że wyraźną wolą Jego ces. Mości jest, by ludzie tego korpusu, jako wybrani z najwaleczniejszych i najpewniejszych c. k. armii, doznawali od każdego szczególniejszego szacunku.

Żandarma należy uważać jako ciągle zostającego w służbie, dla tego każdy obowiązany jest słuchać bez wszelkiej wymówki wykonywanych przez niego rozkazów.

Ktokolwiek się im opiera, będzie jak najsurowiej karany.

Kazdy żandarm ma przy sobie kartę legitymacyjną, zaopatrzoną w pieczęć c. k. węgierskiej komendy pierwszego pułku żandarmeryi, i w podpis komendanta pułku, a za pokazaniem jej należy natychmiast jego rozkaz wykonać.

(Przemowa namiestnika Szlązka do urzędników. — Postępy w sprawie uwolnienia od ciężarów gruntowych.)

Opawa, 6. stycznia. Dnia wczorajszego odjechał nasz namiestnik do Wiednia. „Trop. Ztg.“ z dnia wczorajszego umieszcza jego przemowę do nowo mianowanych urzędników politycznych przy sposobności odebrania od nich przysięgi. Duch konstytucyjny przebijający się w tej przemowie, jako niemniej i stanowczość woli namiestnika upoważnia kraj do najpiękniejszych na przyszłość nadziei.

Nadzieja tą przejęty jest też lud nasz, a deputowani z wielu miejsc Szlązka przywieźli namiestnikowi gratulacje i wyraz zaufania ze strony swych mocodawców. — Sprawa względem zniesienia ciężarów gruntowych tak dalece już ułatwiona, że chociaż termin wyznaczony do przedłożenia zgłaszań upływa dopiero ze schyłkiem stycznia, mimo to jednak urządzone zostały już na dniu 15. t. m. wszystkie siedm komisje powiatowe i do powiatów wysłane. Komisja dla powiatu Opawskiego rozpoczęła czynność swą w dominium Wigstein, i ukończyła w przeciągu tylko czterech dni w kilku miejscach prace likwidacyjne z zupełnym zaspokojeniem interesowanych stron. Spodziewam się, że wkrótce już będę mógł o rezultacie tych prac donieść dokładne szczegóły. (L.)

(Rezultat rekrutacji w Czechach.)

Praga, 8. stycznia. Nakazana w zeszłym roku 1849 dwukrotna (w styczniu i wrzeźniu) rekrutacja w koronnym kraju Czeskim wydała następujący rezultat: W pierwszym rozpisaniu wynosiła liczba obowiązanych do służby wojskowej 19,213 ludzi, którą liczbą, po odtrąceniu odstawionych w poprzednich latach nadliczbowych 149 ludzi, — z dodaniem nieodstawionych 5807 — doszła sumy 24,871 ludzi. W drugim rozpisaniu wynosiła liczba rekrutów 6552. W końcu miesiąca listopada wynosiła liczba stawiających się rekrutów 30,217 ludzi, — pozostało więc 1206 ludzi w zaległości. — Z powyższego wykazu widać oczywisty dowód i ochotę do boju naszej obowiązanej do służby wojskowej ludności, zwłaszcza gdy zważywszy, że kilka tysięcy ochotników stanęło pod chorągwiami honoru i sławy. (Un.)

(Europejscy książęta udzielnicy.)

Liczba europejskich udzielnych książąt — łącznie z cesarzem Brazylii należącym do dynastji europejskich, tudzież oboma książętami z Hohenzollern, których medyatyzacja jest w trakcie, a z wyjątkiem nie zupełnie udzielnych księcia w Monaco — wynosi 48. Z tych przypada 33 na Niemce, 3 zaś są poci żeńskiej. Najstarszy z nich wiekiem jest król Hanowerski, 78½ lat mający, z pomiędzy innych liczy tylko wielki książę Meklenburg-Strelitz przeszło 70 lat; prócz tego znajdują się 7 w wieku od 60 do 70 lat, 14 od 50 do 60, 8 od 40 do 50, 9 od 30 do 40, 5 od 20 do 30, a 3 nie mają jeszcze spełna lat 20, mianowicie cesarz Austrii, królowa hiszpańska i zostający jeszcze pod opieką książę Waldeck, który najmłodszy ze wszystkich liczy dopiero z dniem 14go stycznia rok dziewiętnasty życia. (L.)

(Kurs wiedeński z 10. stycznia 1850.)

Obligacje długu państwa 5% — 96; 4½% — 84¾; 4% — 74½; 2½% — 50. Akcje bank. 1158. Losy z 1834 roku 173; z 1839 roku — 108½. Akcje kolei półn. 111½.

Hyszpania.

(Ruchy partji Karlistów. — Otworzenie Kortezów w Portugalii.)

Madryt. Dzienniki Madryckie z 1. stycznia donoszą o przysposabianiu się Karlistów do rozpoczęcia z najbliższą wiosną znowu walki pod chorągwią Don Karlosa. Według dziennika „Patria“ mianowano już w Wenecji na zgromadzeniu tamże karlistowskim, naczelników w różnych prowincjach. Cabrera obejmuje główne dowództwo w prowincjach północnych. Pieniądze na poparcie tej ekspedycji mają już być złożone, mianowicie od legitymistów francuskich. Wyprawa ta jednak do Hyszpanii nie ma teraz wyjść z samej Francji tylko, lecz także i z Anglii dwoma oddziałami, a na czele jednego z nich stanie hrabia Montemolin, i ma w Gallicji wyładować. Hrabia Montemolin wydał okólnik do wszystkich swych stronników z wezwaniem, aby na najpierwszy znak mieli się w pogotowie. Wiadomość ta uczyniła w Madrycie wielkie wrażenie i wzbudziła niemałą obawę, zwłaszcza że partji karlistowskiej zdaje się teraz nie brakować na pieniądzech, na czem jej dawniej zwykle zbywało.

Według doniesień z Portugalii miało nastąpić otworzenie Kortezów 2go stycznia. Izby hiszpańskie będą rozwiązane zaraz po odbytem nad budżetem głosowaniu.

Anglia.

(Skutki nowego aktu nawigacyjnego.)

Londyn, 4. stycznia. Sądząc po częściowym już skutku, nieomyliła się wcale większość parlamentu naszego, licząc na to, że nowy akt nawigacyjny wywoła i w innych krajach podobne zmiany w ustawodawstwie nawigacyjnem. Zasada wzajemności w tej mierze została już w kilku państwach wprowadzona w życie. Do tych, jak się zdaje, zamyśla się obecnie także i Sardynia przyłączyć. W dzienniku „Times“ czytamy: „Zachęcony dobrym przykładem, jaki dała Anglia uwalniając handel i żeglugę od wszelkich ograniczeń, zamyśla rząd sardyński puścić się w jej ślady. Rada ministeryalna w Turynie przygotowała już ustawę, mocą której mają być usunięte wszelkie ograniczenia, jakim obecnie podlegają okręta angielskie w zatokach sardyńskich, a to tak dalece, że nadal okręta angielskie zarówno z krajowemi traktowane być mają. Ustawa ta będzie przedłożona izbom do przyzwolenia. (L.)

(Traktat z Danią. — John O'Connell. — Protekcyoniści.)

Londyn, 5. stycznia. Przed kilką dniami zawarto traktat, według którego Dania odstępuje Anglii swoje na afrykańskim złotem wybrzeżu położone twierdze i posiadłości; rząd zamyśla tam założyć plantacje bawełny na wielką stopę.

— Pan John O'Connell złożył swój mandat jako członek parlamentu dla Limerik. Powód jego ustąpienia jest ten, że stosunki

majątkowe zmuszają go powrócić do dawniejszego swego zatrudnienia, które przed dwunastą laty na życzenie swego ojca porzucił, i dla tego nie jest w stanie pełnić swych powinności parlamentowych. Zresztą cała familia O'Connella znajduje się teraz w bardzo złych stosunkach majątkowych.

Według dziennika Globe usiłowania protekcyonistów w Irlandyi nie doznawają bynajmniej pomyślnego skutku.

Francya.

(Posiedzenie izby prawodawczej z d. 7. stycznia.)

Paryż, 7. stycznia. Na dzisiejszem posiedzeniu zgromadzenia narodowego wybrano pana Dupin przyzującym izby większością 337 głosów. Michel de Bourges otrzymał 156 głosów. W ogóle głosowało 598 członków. Potem przystąpiła izba do dyskusji nad kwestyą La Plata. Izba odrzuciła wniosek pana Granier żądający wypowiedzenia traktatu z 12go czerwca 1848 (zezwoleń subsydjów.) Komisya odrzuciła przez swego referenta wszystkie poprawki, obstawiając przy swojej uchwale: „Zgromadzenie narodowe wzywa władzę wykonawczą, aby układy, które chce dalej prowadzić, poparła siłą wojskową, która jest zdolną zabezpieczyć byt naszych rodaków.“ Następnie odczytał przyzującym wniosek pana Rancé następującej treści: „Zważywszy, że traktat pana Lepredour nie był przedłożony zgromadzeniu do ratyfikacji; zważywszy, że rząd oświadcza, iż w tym celu chce w dalsze wejść układy, by zabezpieczyć honor i interesa republiki, i że w każdym razie rodacy nasi będą zabezpieczeni przeciw wszelkim zdarzeniom nad rzeką La Plata, przechodzi izba do porządku dziennego.“ Minister spraw zagranicznych zaprotestował przeciw obwinieniu o wpływ parlamentarny, któremu pan Daru, referent komisji, poddać się niechciał. Oprócz tego dezawuował minister artykuł dziennikarski, w którym powiedziano, iż ministrowie dopóty nie poniosą klęski, dopóki posiadają zaufanie prezydenta. Rząd oświadczył się za wnioskiem pana Rancé, który większością 338 głosów przeciw 300 przyjęto. Całą ustawę pozwalającą rządowi 1.800.000 franków na zapłatę subsydjów republice Montewideo przyjęto większością 496 głosów przeciw 88. W końcu posiedzenia wybrano pana Bedeau wice-prezydentem większością 392 głosów.

(Nota umieszczona w półurzędowych dziennikach.)

Paryż, 7. stycznia. Wielka sensacya wywołała wczoraj wieczór nota, którą ogłosiły półurzędowe dzienniki wieczorne, między innymi także numer pierwszy nowego tygodnika „Napoleon“, który ma bezpośrednio stać pod wpływem pałacu Elysée. Ta nota następującej jest treści: „Z powodu słabej większości, jaką otrzymały ostatnie projekta rządu, radzą niektóre dzienniki, których intencje są wątpliwe, aby ministeryum ustąpiło. Przytaczając pewne zwyczaje z przeszłych czasów, utrzymują te dzienniki, że ministrowie mający dla siebie szacunek, po takich klęskach niemogą dłużej kierować sprawami państwa. Dzienniki te niewiedzą, albo wiedzieć niechcą, jakie na przyszłość jest stanowisko odpowiedzialnego szefa władzy wykonawczej. W nowym porządku rzeczy nieponoszą ministrowie żadnych klęsk, jak długo posiadają zaufanie prezydenta. Raz na zawsze uwiadomiamy zaciętych obrońców dawnej konstytucyjnej reakcji, że głowa państwa wbrew zazdrośnym zaczepkom zatrzyma swoje ministeryum i że pozałowania godny stan ministeryalnej niepewności niebędzie na przyszłość więcej zaprowadzony według widzimisię ambicyj parlamentarnej.“ — Tę notę dezawuował wprawdzie minister Labitte na dzisiejszem posiedzeniu zgromadzenia narodowego; lecz rozmaite dzienniki oświadczają, iż tę notę otrzymały pod pieczęcią departamentu tego ministra, lecz że ich wieczór uwiadomiono, aby tę notę uważali za nieudzieloną sobie. Zaprzeczenie więc ministra na mownicy dowodzi tylko, iż w pałacu Elysée uznano cokolwiek późno niedorzeczność tego kroku. (B. Z.)

(Wiadomości bieżące z Paryża.)

Paryż, 5. stycznia. Wczorajsze głosowanie nad nowym wyborem prezydentury zgromadzenia narodowego zajmuje dziś wszystkie dzienniki, a to tem więcej, ile że już głosowania nad ustawą przeciw nauczycielom szkół elementarnych i nad sprawą republiki Montewideo dostatecznie okazały niezgodę, jaka panuje w izbie prawodawczej.

Upór, z jakim większość zgromadzenia narodowego obstaje przy zbrojnej interwencji przeciw dyktatorowi Rosas, zniechęcił bardzo prezydenta republiki, zwłaszcza, iż sądził że może rządowi angielskiemu dać zapewnienie, że Francya wspólnie z Anglią jeszcze raz tentować będzie dobrowolną ugodę. Słychać nawet, iż oświadczył, że gotów jest złożyć ministeryum z tych członków większości, którzyby zgromadzenie narodowe przywidli do uchwały za ekspedycyą, i na nich potem włoży całą odpowiedzialność za to przedsięwzięcie.

Guizot został wybrany na rok 1850 wiceprezydentem akademii napisów i pięknych umiejętności.

Obieg banknotów narodowego banku francuskiego powiększył się w przeszłym tygodniu o 12 milionów, tak iż obecnie przy gotówce 432½ milionów wynosi 449½ milionów. Nagłe powiększenie obiegu banknotów dowodził, jak potrzebne było rozszerzenie jego granicy. Waluty handlowe powiększy się w Paryżu o 3½ milionów, a na prowincyi o drugie tyle, w ogóle o znaczną sumę 7 milionów, co jest oznaką znacznego polepszenia interesów handlowych i kredytu. (D. R.)

Kiedy pan Thiers jeżeli nie na lewą stronę to przynajmniej do „tiers-parti“ przechodzić się zdaje, miał pan Guizot dziś rano w akademii odczyt historyczny o wyniesieniu familii Stuart na tron

angielski. Panowie V. Hugo, Cousin, Pasquier byli obecni na tem posiedzeniu akademii. Celem pracy Guizota zdawało się być wystawienie w najlepszym świetle wielkiego monarchiczno-konstytucyjnego systemu Anglii. Rozprawa Guizota sprawiła wielki efekt. — W zgromadzeniu narodowym rozpoczęto dzisiaj dyskusję nad projektem ustawy względem nauczycieli elementarnych. Lecz ponieważ na porządku dziennym dnia 14 t. m. umieszczona jest wielka ustawa nauk publicznych, przeto dzisiejszy podrzędny projekt traci swą ważność. Pomimo to dzisiejsza dyskusja była dość ożywiona. Przyjęcie projektu zdaje się niepodlegać żadnej wątpliwości. Większością 358 przeciw 208 uchwalono dyskusję pojedynczych paragrafów. — Pan Dupin przyjął teraz prezydenturę. Śród małego szemrania w zgromadzeniu zajął dziś krzesło prezydującego nieprzymówiwszy ani słowa do zgromadzenia, co niemało zdziwiło. Słychać, iż to uczynił na prośby swoich przyjaciół. (B. Z.)

(Wiadomości bieżące z Paryża z d. 7. stycznia.)

Paryż, 7. stycznia. Dziennik „Toulonnais“ donosi, że hiszpański parowy okręt wojenny „Pizarro“, który niedawno z Tera-ciny do Tulonu przypłynął, miał na swoim pokładzie naczelnego dowódcę hiszpańskiego korpusu ekspedycji generała Cordova wracającego z państw papieżkich z ważnymi depezbami do rządu hiszpańskiego. Dwa okręty, które miały odpłynąć z żywnościami dla floty francuskiej zostającej na morzu śródziemnym, złożyły je znowu w magazynach zkład wnoszą, że flota trancuska niebawem powróci.

Z Madrytu donoszą, że Kortezy zaraz po przyjęciu budżetu mają być rozwiązane. Królowa portugalska otworzyła izby dnia 2. stycznia bez szczególnego poprzedzającego zdarzenia.

W prowincyi Konstantynie równie jak w całej Algeryi panuje teraz zupełny spokój. Dziennik „Univers“ ogłasza okólnik papieża do duchowieństwa włoskiego przeciw zbrodnicyzmy ideom nowoczesnym, osobliwie przeciw rozszerzaniu złych książek, które chcą podkopać religię katolicką.

Pan Sarmentd, nadzwyczajny ambasador z Costa Rica przybył do Paryża, zkład się uda do Londynu, aby wejść z pewnem towarzystwem w układy względem kopalni srebra i złota w Villa-Vieja. (P. S. A.)

(Kurs giełdy paryskiej z 8. stycznia.)

Renty 5% 93.70; 3% — 57.60. Akcje bank. 2405. Hyszp. 29 $\frac{1}{4}$.

Włochy.

(Turyńska izba deputowanych.)

Turyń, 3. stycznia. Izba deputowanych debatowała dziś nad wyłączeniem tych zastępców ludu, którzy przytem piastują jaki urząd publiczny, gdyż według piemontkiego prawa wyboru tylko wyznaczona liczba królewskich urzędników w izbie zasiadać może. Według sprawozdania komisji liczba obranych tą razą do izby urzędników wynosi już 54; wypadłoby więc czterech z tego grona losowaniem wyłączyć, coby na adwokatów Gioja i Pannizzardi, następnie na profesora Cesano i G. Borsarelli przypadło. (Gazz. Piemontese.)

(Okólnik ministra sprawiedliwości.)

Florencya, 1. stycznia. Minister sprawiedliwości wydał do wszystkich sądowych władz w kraju okólnik, w którym wyluszcza ważność ich urzędu naprzeciw społeczeństwa obywateli, i wzywa je, aby sumiennie czuwały nad wykonywaniem prawa.

(Wiadomości bieżące z Rzymu.)

Z Rzymu donoszą pod dniem 30. grudnia: Przed czterema dniami przekroczył oddział wojska granicę neapolitańską i zdaje się postępować w kierunku ku gościńcowi wiodącemu z Rzymu do Neapolu. — Pod Terraciną połączyło się 4000 Hiszpanów. — Apartamenta pałacu papieżkiego, są już, jak słychać, zupełnie przygotowane. — Hiszpański generał Fernando Fernandes de Cordova, znajduje się już od 3 dni w Rzymie, gdzie miał długą konferencyę z francuzkim wodzem naczelnym. — Kilku posłów zagranicznych kazalo przygotować pomieszkania dla siebie na 15. stycznia 1850; także i sekretarz feldmarszałka Radeckiego znajduje się już od kilku dni w Rzymie. — Papież miał oświadczyć pewnej osobie, że własne sumienie zmusza go jak najprędzej powrócić do Rzymu. (D. R.)

Niemce.

(Polityka senatu frankfurckiego.)

Frankfurt, 4. stycznia. Senat wolnego miasta Frankfurtu oczekiwał jak się zdaje tylko odjazdu arcyksięcia Wielkorządcy, aby wtenczas dopiero wystąpić z wewnętrzną jako i zewnętrzną swoją polityką. Chciano zapewne ochronić się tym sposobem od konieczności odwoływania się do dawniejszej władzy związkowego państwa, i pokryć milczeniem kwestyę względem jej uznania. Dla tego też ociągano się z uporządkowaniem spraw wewnętrznych. Nie życzone sobie ubliżyć władzy centralnej przebywającej w Frankfurcie, i ztąd zwlekano do ostatniego tyżące się sprawy niemieckiej oświadczenie. Teraz kiedy arcyksiążę opuścił już Frankfurt, widać, że ehcianoby wynagrodzić sobie za dawniejszą zwłokę spiesznieszem działaniem; wczorajsza proklamacya ogłoszona konstytuujące zgromadzenie za rozwiązane, miejsce jego posiedzeń jako urzędownie zamknięte, a dawniejsze prawodawcze korporacye za zwołane, — słowem, senat przybiera dawniejsze swe pełnowładztwo. Jakoż dzisiaj już rozchodzą się pogłoski o zawiązaniu znów negocyacyj z rządem pruskim względem przystąpienia Frankfurtu wraz z państwami związkowemi do Berlińskiego projektu. (Ll.)

(Protestacya przeciw rozwiązaniu zgromadzenia.)

Frankfurt, 7. stycznia. Większość rozwiązanego „ustawodawczego zgromadzenia dla wolnego państwa Frankfurtu“ protestuje

dzis „w obliczu Boga i ludzi“ przeciw rozwiązaniu zgromadzenia, jako przeciw „pogwałceniu ustaw“ i „złamaniu konstytucyi“, i wzywa wszystkich swoich współobywateli, aby się wstrzymali od wszelkiego udziału w wyborach do ciała prawodawczego, którego uchwały żadnego niemoż mieć znaczenia. Nic pewniejszego, jakże ta protestacya pojdzie ad acta. Czyli zresztą ta protestacya sprawi jaki skutek, tego wiedzieć niemożna, zwłaszcza że się zdaje, iż niecała partya demokratyczna zamysła być nieczynną w przyszłych wyborach, a odezwa podpisana jest tylko przez niewiele jak czwartą część wszystkich członków rozwiązanego zgromadzenia, lubo między nimi znajdujemy wszystkich męnerów lewej strony. Jeżeli frakcyja konserwacyjno-liberalna sama się utrzyma, natenczas spodziewać się należy, iż zaraz na pierwszym posiedzeniu nowej reprezentancyi przedłożony będzie naglący wniosek względem przystąpienia Frankfurtu do przymierza trzech królów, albowiem ta frakcyja zawsze była przeciwną polityce senatu, senat zaś zniewolony będzie zrobić koncesye tej partyi, na której względach mu teraz więcej aniżeli kiedykolwiek zależy. (D. R.)

(Obwieszczenie urzędowe.)

Flensburg, 7. stycznia. Dziennik „Flensb. Cor.“ umieszcza następujące odwieszczenie:

Administracya krajowa księstwa Szlezwickiego podaje niniejszem do wiadomości publicznej, że okólnik dawniejszego departamentu spraw zewnętrznych, dlto Gottorf, 27. kwietnia 1849, którym polecono wszystkim zwierzchnościom księstw Szlezwiku i Holstynu, aby wszelką pozostającą własność korony duńskiej wzięto w sekwestr, — został ztąd pod datą dzisiejszą co do księstwa Szlezwiku unieważniony; zaczem sekwestr podobny, jeżeli gdzie nastąpił, ma być znowu zniesiony. Flensburg, 31. grudnia 1849.

— Administracya krajowa księstwa Szlezwickiego. Tillisch. Hr. Eulenburg.

(Kroki ostrożności ze strony rządu.)

Flensburg, 7. stycz. W pierwszym tym tygodniu nowego roku mało mieliśmy dni spokojnych; nieporozumienia pomiędzy obudwoma narodowościami nieowiele że nie doprowadziły do ostateczności, — tak że nareszcie dla bezpieczeństwa osób i własności musia-no chwycić się stanowczych środków, i tym sposobem położyć tamę dalszej anarchyi i gwałtom. Administracya krajowa zleciła przeto policyi zamknięcie lokalu posiedzeń stowarzyszenia rękodzielniczego, głównym zaś przewodźcom kazala opuścić miasto Flensburg w przeciągu 24 godzin.

Według innych doniesień z Flensburga otrzymały następujące osoby rozkaz do opuszczenia miasta: Nane Jürgensen, dr. Lübcke, lekarz, dr. Diedrichsen, dr. Mommsen, i E. F. Doell. Dalsza lista wydalonych ma jeszcze nastąpić. (D. R.)

(Kurs giełdy frankfurckiej z 8. stycznia.)

Met. Austr. 5% — 85 $\frac{1}{4}$. Akcje bank. 1269. Sard. 33 $\frac{1}{4}$. Hyszp. 3% — 29 $\frac{1}{4}$. Polskie 300 — 116 $\frac{1}{4}$; 500 — 81 $\frac{1}{4}$.

Prusy.

(Posiedzenie izby drugiej.)

Berlin, 7. stycznia. Na dziesiejszem posiedzeniu izby drugiej przedłożył minister spraw zagranicznych traktat zawarty między królewsko-pruskim domem, a dwoma księżętami Hohenzollern, według którego oba te księstwa Prusom odstąpione być mają, dla powzięcia uchwały konstytucyjnej. Przytoczył, że inicjatywa odstąpienia wyszła nie od Prus, lecz od książąt, jednakże gdy ci powzięli raz zamysł odstąpić rząd, przeto honor Prus wymaga niedozwolić by familijną siedzibę domu Hohenzollerów na obcego księcia przeniesiono.

(Kurs giełdy berlińskiej z 11. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 107 $\frac{1}{4}$. Oblig. długu państ. 88 $\frac{3}{4}$. Akcje bank. 93 $\frac{1}{2}$. Pols. listy zast. 95 $\frac{1}{2}$. Pols. 500 — 80 $\frac{1}{4}$; 300 — 120. Frydrychsдоры 13 $\frac{1}{2}$. Inne złoto za 5 tal. 12 $\frac{1}{4}$. Austriackie bank. 90 $\frac{3}{4}$.

Rosya.

(Wiadomości z Kaukazu.)

Tyflis, 14. grudnia. Skuteczne działania nasze ku uśmierzeniu Małej Czeczni utrwały bezpieczeństwo okręgu Wladikaukazkiego i wojenno-gruzijskiej drogi, lecz na południowo-wschodniej stronie tej drogi, niedostępny wąwóz Gałaszewski był jeszcze przytułkiem rabusiów. Wtargnięcia ich, lubo małemi bandami, w nasze granice, wymagały ukarania; i dla powściągnięcia tychże, potrzeba było utworzyć do tego wąwozu drogę, w każdym czasie wojskom naszym dostępną. Dla osiągnięcia tych dwóch celów, głównodowodzący oddzielnym korpusem Kaukazkim, polecił generał-majorowi Iljińskiemu, aby zebrał w końcu listopada oddział, złożony z 6 $\frac{1}{2}$ batalionów piechoty, z kompanii saperów, 4 dział górnych, 8 $\frac{1}{2}$ secin kozaków, 3 secin milicyi i komendy raketników. Zważywszy, że skutek zamierzonej do ziemi Gałaszewców wyprawy, wymagał jednoczesnego wkroczenia wojsk naszych z dwóch stron, generał-major Iljiński rozdzielił powierzone sobie wojska na dwie części, poruczywszy jedną z nich generał-majorowi baronowi Wremskiemu 2mu, a drugą pułkownikowi Slepceow. — Pierwszej kolumnie, przy której się znajdował generał-major Iljiński, polecono było wyruszyć od Wladikaukazu do Alguz-Ali; drugiej zaś kolumnie wkroczyć od rzeki Asy do południowej części Gałaszewców. Aby odwrócić uwagę górali od tego łącznego poruszenia, generał-major Iljiński, zebrawszy tajnie nad rzeką Assą dwa bataliony i trzy kompanie Tenginińskiego pułku piechoty, z walecznymi secinami koza-

ków Sunzyńskich, sam wystąpił na pole Alguz-Ali, z 3 1/2 batalionami Nawagińskiego pułku piechoty, i milicyantami okręgu Kaukaskiego. Gałaszewcy spodziewali się natarcia z tej tylko strony, na którą sięgnęli główne swe siły. Wówczas z rozporządzenia generał-majora Iljińskiego, w nocy z dnia 22. listopada, obie kolumny pomknęły się szybko i niespodzianie naprzód, i połączyły się przy aule Bereszki, zniszczywszy wszystkie aule i folwarki, w przestrzeni przeszło 30 wiorst. Szczególniej zasługuje na uwagę poruszenie oddziału pułkownika Slepcew, który przeszedł 60 wiorst w ciągu 25 godzin. Gałaszewcy, zdziwieni nagłym z dwóch stron atakiem i bystrem natarciem wojsk naszych, pierzchnęli do lasów i prosząc o oszczędzanie, dali zakładników. Ten stanowczy skutek opłaciliśmy małą stratą: poległo u nas dwóch żołnierzy, a raniomy 1 oficer niższy i 18 żołnierzy. Połączone oddziały powróciły na miejsce obozowania, do Alguz-Ali, i zajęły się wycinaniem lasu, aby utworować wolny przystęp do Gałaszewców. Generał-major Iljiński ze szczególną pochwałą wyraża się o głównych swoich współpracownikach: Generał-majorsze baronie Wremskim 2gim i pułkowniku Slepcew, pułkownik sztabu jeneralnego Wereklinie, pełniącym obowiązki oddziałowego kwatermistrza, ze sztabu jeneralnego sztab-kapitanie Swietłow, i dowodzących artylerją oraz komendą rakietniczą w oddziale, kapitanie Jełaginie i podporuczniku Ładyżeńskim. — Około tego czasu odnieśliśmy świetną korzyść i w środkowym Dagestanie. — Szamil przedsiębrał wtargnięcie do uległych nam: gminy Akuszeńskiej i chaństw: Kazimuchskiego i Kiuryńskiego, trzema partjami, pod dowództwem naibów Mussy Biełokańskiego, Hadzi Murata i Daniel Beka-Jelisnjskiego. — Miurydowie odparci zostali na wszystkich punktach, lecz ponieśli najdotkliwszą stratę pod wsią Gamaszy, w okolicach Kumucha. Tu pułkownik Kiszyński z milicyą, wspieraną przez siedm kompanij pułku pieszego feldmarszałka księcia warszawskiego, nieustraszenie atakował górali, wyparował ich z trzech obwarowanych pozycyj i ścigał aż do samego podnóża Turczydagu. W tej rozprawie szczególniej odznaczyli się waleczni milicyanci. — Również bezskutecznymi były ostatnie pokuszenia nieprzyjaciela na lewe skrzydło i płaszczyznę Kumyjską; nad Terekiem, kozacy Kizlarskiego pułku liniowego zupełnie zniszczyli partye rabusiów, i zabrali do niewoli jej przewodzącą; nad Miczyką, pułkownik Baklanow rozegnał bandę Czeczenców, którzy zamierzali wkroczyć w nasze granice. (G. War.)

Rzecz domowa.

Protokół

szesnastego posiedzenia Wydziału miasta Lwowa
z dnia 20. grudnia 1849.

Przewodniczący: C. k. radzca gubernialny Höpflingen-Bergendorf, jako przełożony magistratu.

Sekretarz: Gregorowicz, sekretarz magistr.

Obecnych członków wydziału: 68.

1) Przeczytany protokół ostatniego posiedzenia przyjęto bez odmiany.

2) Przewodniczący zawiadamia, iż 22. grudnia 1849 o godzinie 11tej przed południem, tudzież o 3ej popołudniu, jak zwykle przed świętami Bożego narodzenia, w obu chrześcijańskich zakładach ochrony małych dzieci, odbędzie się egzamin wraz z małą świąteczną uroczystością, przy której dzieciom kolęda rozdawaną będzie, i że członkowie Wydziału, którzy temuż popisowi zechcą być przytomni, sposobność mieć mogą, przekonania się o moralnym i naukowym postępie tych dzieci. To oznajmienie Wydział przyjmuje do wiadomości, równie jak i następujące, iż

3) Kontrakt najmu ubikacyi na 3cim piętrze ratusza dla wyższych zakładów naukowych dekretem wys. ministerjum oświecenia z dnia 28. listopada 1849 l. 8327 zatwierdzonym został.

4) Tym samym dekretem ministerjum wyrzekło, aby przedmioty nauk teologicznych, które od przeszłego roku w seminariach oddzielnie wykładane były, obecnie tak dla alumnów łacińskiego jak i ruskiego obrządku w spólnych kolegiach, i jeżeli być może, w dwóch salach ratusza wykładano.

Wydział postanawia i dla tych naukowych oddziałów wypuścić w ratuszu lokalność, składającą się z dwóch sal, i jednego środkowego pokoju, za czynsz 400 złr. m. k. na czas od 1. stycznia aż do ostatniego sierpnia 1850.

5) Według wniosku sekcji I. będą na korzyść funduszu ubogich za dawnym zwyczajem i teraz karty uwalniające od powinnowań noworocznych nabywane, i odezwa tym końcem ułożona drukiem ogłoszona będzie.

Pan Piotr Piller, drukarz lwowski, oświadczył się z udowodnioną tylekrotnie bezinteresownością, że karty uwalniające w polskim i niemieckim języku ze stosownymi emblematami bezpłatnie litografować każe; równie też i instytut stauropigiański zobowiązał się do bezpłatnego wydrukowania odezwy w języku ruskim.

Za staraniem przełożonych zakładu ubogich P. P. Adamskiego i Göttingera natychmiast podczas posiedzenia na ten cel subskrypcye utworzono.

6) Na wniosek sekcji finansów przemysłu i handlu, aby Michałowi Maletitsch, wiedeńskiemu mieszczaninowi i majstrowi obuwia dla dam, stosownie do jego proźby tutejsze prawo obywatelskie i majsterskie udzielone było, wydział uchwała, iż mu magistrat wykonywanie rzemiosła za złożeniem należytości od zapisu i opłacaniem po-

datku zarobkowego dozwolić może; co się zaś tycze prawa obywatelstwa tutejszego, wydział postanawia, ażeby proszący był cierpliwym, dopóki ustawa gminna dla Lwowa w życie nie wejdzie.

7) Na prośbę Ferdynanda Reisingera z Windisch Matraj w Tyrolu, o pozwolenie do robienia kołder i materaców, podobna jak wyżej zapadła uchwała.

8) Dr. Smiałowski referuje za sekcye bezpieczeństwa i porządku: W skutek polecenia wys. Prezydium krajowego l. 11671 ułożył Sekretarz magistratu Gregorowicz projekt taryfy dla tutejszych fiakrów zastósowawszy takowy do tutejszych okoliczności i cen miejscowych.

C. k. kapitaństwo miejskie, tudzież korporacya fiakrów, którym ten projekt poprzednio był udzielony, zgadzają się z nim co do istoty rzeczy.

Secycya bezpieczeństwa i porządku głosi za przyjęciem onego z niektórymi odmianami, a wydział na to zezwala z tym dodatkiem, ażeby wniosek co do fiakrów jednokonnnych, tymczasem korporacyi fiakrów udzielić, lecz w taryfę nie wciągnąć, co aż wtenczas nastąpić ma, kiedy jednokonne fiakry tutaj zaprowadzone będą.

9) Referent sekretarz magistratu Gregorowicz przedkłada budżet miasta Lwowa na rok 1850, rozebrawszy takowy poprzednio według pojedynczych rubryk dochodów i wydatków, przedstawia wywodny przegląd całego operatu zgromadzonemu członkom wydziału, odczytuje wnioski sekcji finansów przy pojedynczych pozycjach poczynione, wraz z uzasadnieniem takowych, i kończy bilansem całego budżetu, który zgromadzenie tymczasowo do zaspokajającej wiadomości przyjmuje, i postanawia, aby cały operat w biurze prezydialnem magistratu do przejrzenia i obeznania się z takowym dla członków wydziału na pogotowiu leżał, a po upływie 14 dni Wydziałowi do szczegółowego rozpoznania i uchwalenia przedłożonym został.

Koniec posiedzenia o 7 3/4 wieczór.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Stanisławowskim.)

Stanisławów, 4. stycznia. Według doniesień handlowych z Stanisławowa, Tlumacza, Buczacza i Halicza sprzedawano tamże na targach w ostatnich 14 dniach grudnia z. r. w przecięciu korzec pszenicy po 14r.15k.—12r.—10r.—13r.20k.; żyta 10r.8k.—6r.—8r.—7r.30k.; jęczmienia 10r.—5r.—5r.30k.—0; owsa 4r.—2r.30k.—5r.—3r.30k.; prosa tylko w Stanisławowie 23r.45k.; kukurudzy 7r.15k.—6r.—8r.—8r.30k.; ziemniaków 5r.—3r.—3r.—3r.42k. Cetrar siana 5r.—0—2r.—0; wełny tylko w Haliczu 45r. — Sąg drzewa twardego 15r.—21r.15k.—10r.—10r.; miękkiego 9r.—19r.15k.—9r.—7r.30k. Funt mięsa wołowego 8k.—17 1/2k.—7 1/2k.—8 1/2k. Garniec okowity 4r.—3r.8k.—0—2r.55k. w. w.

Dnia 16. stycznia.

W monecie konwencyjnój.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	14	5	18
Dukat cesarski	5	17	5	20
Półimperyal zł. rosyjski	9	8	9	11
Rubel śr. rosyjski	1	45 1/2	1	46 1/2
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięćzłotówk.	1	18	1	19
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	100	—	100	12
Galicyjskie l. z. w kasie T. Kr.	100	6	100	30

(Kurs wekslowy wiedeński z 10. stycznia.)

Amsterdam 156 l. 2. m. Augsburg 111 1/2 p. uso. Frankfurt 110 3/4 p. 3. m. Genua 129 p. 2. m. Hamburg 164 l. 2. m. Liworno 111 p. 2. m. Londyn 11.12. l. 3. m. Medyolan 100 1/2 p. 2. m. Paryż 132 1/2 2. m. Agio duk. ces. 19. Napoleond. 9.2 Szufrynów 15.45. Agio srebra 10 3/4.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 15. stycznia. Vogel, c. k. feldmarszałek-lejtnant, ze Złoczowa. — Hr. Siemiński Wilhelm, z Jarosławia. — Hr. Rittberg Ernest, z Krakowa. — Jägermann, c. k. radzca krym., z Rzeszowa. — Sliwiński Wojciech, z Zornik. — Mierzyński Rafał, z Baryłowa. — Łokocijowski Ludwik, z Lipska. — Jordan Teofil, z Nowegosioła. — Miączyński Jan, z Suchodolu.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 15. stycznia. J. Przewiełbność Grzegorz Jachimowicz, do Przemyśla. — Antoniewicz Wicenty, do Skwarzawy. — Torosiewicz Michał, do Poltwy. — Bochdan Felix, do Zadwórze. — Chyliński Adolf, do Wistowic. — Zawadzki Józef, do Sambora. — Czosnowski Jakob, do Tarnopola. — Lewakowski Józef, do Złoczowa. — Teodorowicz Marcel, do Golegóry. — Świątkiewicz Józef, do Polylica.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 15. stycznia.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28. 0. 10	—9°,5	—7,	wschodni	Pochm. mgła ☉
2 god.zr.	28. 1. 0	—7°	—9,5	połud. wsch.	" śnieg
10 g.wv.	28. 0. 2	—9°			" zawierucha

T E A T R

Dzisiaj: **Staroświeccyzna i Postęp czasu**, szkic dramatyczny w 4 oddziałach i — Reduta.

Jutro: Trajedyja niemiecka „**Maria Stuart.**“